1225

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Stulet å hemburet (stått a hembåd) skulle ha förunderlig ~~makkxix~~ kraft i sej, te exempel te å bota sjuka kråk. Karl-Jons hade som ja va där å fick av nån gång. Liksom om man hittade en kaka så kunde den ha om en to vara på den, makt i sej te bota kräk . Edit hittade - - - (härpå följer samma uppgift, som finnes på ett annat ställe, Valle Andersson, ur f.)

2

Valle Andersson,
Åkerås.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Om de hittade en kaka, så skulle de ge kräka av den om de ble sjuka. Edit hittade en kaka en gång ute, å hon to´ hem den, så vi har den än.

- - - - --

Edit, Edit Andersson, född ungef. 1911, syster till meddelaren.

- - - -

Jag såg sen kakan. Det var en vanlig jästkringka.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

De va där å skulle dra opp kyrkklocka ur Åby göl, Å de hade ett par tvillingsoxar för, å så hade de den oppe ve kanten, då va de nån som sa: "Kör på nu, nu går de.Då hoppade kroken av, å den föll pladask ner igen.

- - - - - - - - -

Åby, Sandby socken.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Karl-Jons hade ett par tvillingsoxar - precis ki-
ka varandra å lika stora. De va jämt tesammans.
De lå´ aldri så långt från varandra som bordet e
brett. Å han kunde inte släppa ut en ensam te vat-
ten, då dfack han inte. De gick allti tesammans.
Te färgen va de bruna. - Törnblad köpte dom sen.

- - - - -

Karl-Jons: Karl Jonsson, lantbrukare i Övra Åle-
bäck, död för några år sedan.
Törnblad, slaktare i Kalmar, medelålders.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Lass-Ant skulle gå me kräka en kväll. Så kom där en svarter kalv, som ställde sej på tvären i let (let , öppningen i stenmuren, som han skulle köra in kräken genom), å när han inte kunde få dén den, då ble han arg, å började svärja å dondera. Då fick han sej en oppsettare, så han slo i backen, å när han så kvecknade till, bå va bå kalven borta å kråka inne.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

De va Ant-Niss, å han kom i Gårdbygata. Så möt-
te han e stor brocki´ ko, å han kom inte fram
för henne, utan var han gick, så gick ho´ där
- sånt där de går inte fram riktigt just, utan
de liksom simmer fram - Men han hade ju hört att
om de hade något stål, så skulle de inte ha någ
gon makt över dom. Så han to´fällkniven - fol-
ket va mer liksom så där båbarked förr i tiden
också - å den hugged han i henne. Då talt kon,
å så sa ho´:"Nu sitter int´ kniven bra, du får
flött´ den." - - "Nä, du, sa han, den får

sitta där den sitter." - - - - - - Sen på mor-
ron, då de kom ut, då lå där på trappen ett kar-
lår, å där satt kniven i de.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Morfar å mormor va ute å körde, å så va de nån-
stans sörut, där fick de påhäng, så hästarna kun-
de knappt få fram vagnen. Men så steg morfar av,
å han sa ingenting, men han bant ett rep bakefter
vagnen, å sen gick han opp å satte sej igen, å
så sa han: "Ja, nu kann ni sett´ där." Men då ble
de ett falit väsen. De skrek å pep å gnällde, å
där va de bakpå repet, å skulle hänga fast å åka,
å så ramlade de ner. Men sen då de kom fram te
skolan, så for bägge bettlarna av på bägge hästa.

Å då va de av me t. Fast sen så va de alleles o-
möjligt för farfar te å kunna hålla sej vaken.
Han satt på vagnen, å sen rätt som de va så sov
han. Så stötte mormor på honom. "Hö!" sa han, å
så vaknade han te, å sommade igen. Så ho´ va pre-
cis tvungen te å kravla sej fram på settbrädat å
ta tömmarna.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

De va en som kom me ett skoglass, å fick påhäng på de viset också. Men de va rassbefängt va de hängde efter för axeln gick av - bakaxeln. Men då sa gubben: "Den som har åk hittess, han får allt dra nu." Å då fick han krypa inunder där, å så körde de så ända hem. När de kom på gården, så sa han (till drängen): "Nu tar vi ifrån, å så sätter vi in hästa." Så gjorde de de. Sen gick de in. När han kom opp i fastuvan, så när han hade dörren alleles på gläntt, så sa han: "Ja, nu får ni släppa." Men de va tur att han fick te dörra

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

me en sån fart som han fick, för de va mitt för näsa på dom, å de ble ett säsen så de va förskräckligt me de samma på gården, å hade han inte fått te dörra, så hade de rivit ihjäl honom.

1212

UMEÅ UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

De va en som va ute å körde, Å så höll de efter, så hästa knappt kunne dra. Så kom han te en kora-väg, å då sa han; "Har ni åkt så lång väg, så ska ni fåx skjuta på nu." Å då bar de iväg så förskräck-ligt, å sen när han kom hem på gården, då hoppade alla fyra hjula av.

att de va många herrans år innan han våged sej ut på sjön efter de. De vill säj', att inne ve lann gick han ju, men han va sällan nå långt ut.

LUNDS UNIVERSITET FOLKMINNESARKIV

Öland
v. Möchleby
Gårdby
Upptd 1928

Upptd av Lage Nilsson

1225

Ber av G. Andersson kyrkoråd
Ålebäck

13

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

- - - - honom känner ja väl. De va Ant-Svens i Norra Näsby. Han lå´ nere ve sjön å tjärade en båt, å hade eld under så tjära skulle bli mjuk å varm. Då kom ho´, sjöjungfrun, opp te honom, å satt där å tittade på. Då to´ han e slev tjära å kastade i halsen på henne, å ho´ ga sej utåt sjön, å illgol å illskrek. Men de sa de sen

- - - - - - -

Norra Näsby, Sandby socken.

1515

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En ska aldri´ gå in i ett fähus å åta.

- - - - -

Detta är en mycke vanlig föreställning att man inte ska äta i ett fähus, korna ska inte trivas av de.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Om mjölka ble utskämd, så hade de kommit mjölk i brunnen. - - Om mjölk kommer i elden, så får kora sår på dissa.

Öland
N. Möckleby
Gårdby

1225

Lage Nilsson

f. kyrkovaktaren G. Andersson

17/17

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En ska allti slakta svin på ny. För då skulle inte fläsket steka ihop sej, utan öka ut sej i stället. De hade allti farmor för sej. De slaktade allti´ på ny.

LUNDS UNIV. FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

De va så att, när vi byggde óm i södra (i spo :
i södra delen av gården) - ja va väl en nie år
då - å när vi då bröt opp ve dörrarna, så lå´
där både i stall å fähus e halvstopflaska, som de
va nåt, va de va för sket i. De lå nerlagda där
ve dörrarna me flisan över, så att de kunde inte
gå sönder, där de låg. - - - Å de hade de för sej
att de skulle kunna lägga dit sånt där för att
de skulle va tur i så å så många släktled, å sen
skulle de bli otur - en ryslig otur me kräka te
exempel. De kan ja nästan tro att de e i min ti´,

LUNDS UNIV. FOLKMINNESARKIV

som de har kommit, för ja´ hade åtminstonne te å börja me så falit me kräk, som do för mej.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

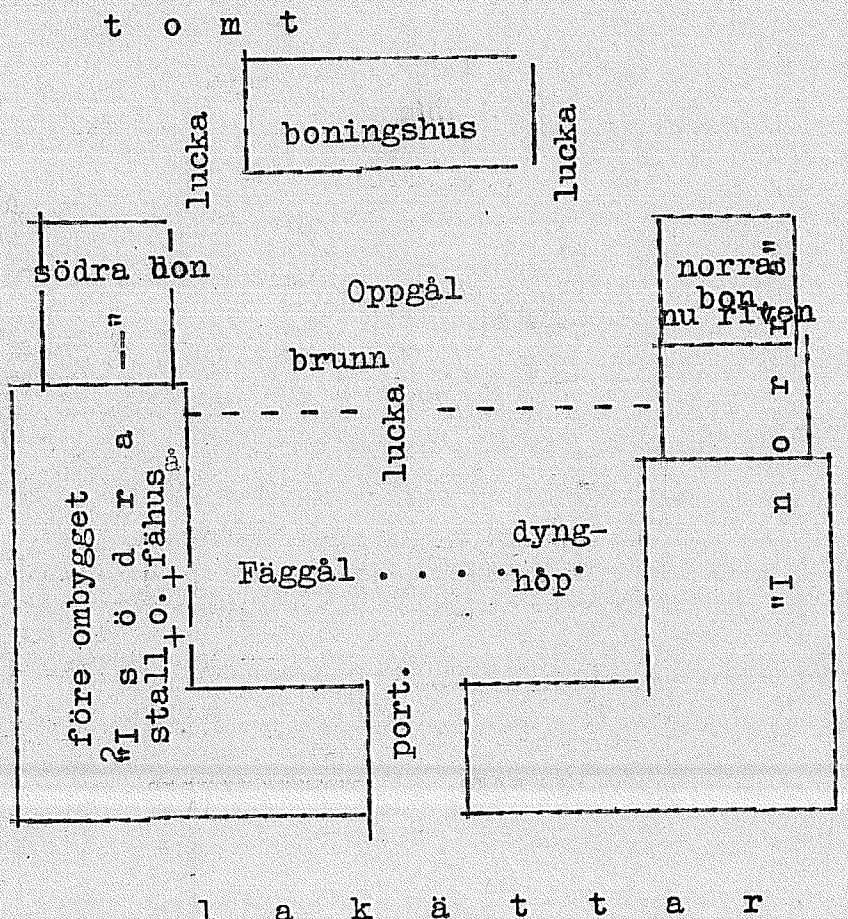

Ungefär vid de röda korsen (+) skulle man ha hittat flaskorna.

Foto n:r 30 är från Gottfred Anderssons gård. Flickan som syns är Edit Andersson (omnämnd i uppgift 1 av denne meddelare).

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

De va så att om de kom åt avföringen från nån, å hade den i en potell, å satte den nånstäns, så skulle de ha makt över dom te trolla, ungefär som när de grov ner nån på kyrkgården.

1225 Gräfsr. 2/21

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vi hade förr en påse te stoppa ner barnunga
i när de döptes. De va en stor spetskrage på
den. Bröstet de va precis skylt å pärlor. Den
va röd te färgen å så va de vit spets. Tyget
va sammet eller nåt dylikt. Den va som en en-
da påse. Utan armar eller nånting. I den stop-
pade de så ner barnungen. Bakte på den va ett

---

skylt/ Sytt /: översållat, fullsatt.

222

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

sprund /sprón, sprónt/. Den knöts i nacken me
band. Den va fodrad me nåt slags blommigt ljust
tyg. Å så vaa de spets på nederkant också.
Den påsen hade vatt mi mormors mors påse. Så
den va bottåt "två, tre, hundra år."
De vete sjuttan om det inte stod årtal me nervid på den.

--- ---

Gottfred Anderssons mor hette Stina (Olsson)
/Ant-Ola/. Hon levde in i 1920-talet.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Trefoten, om den kommer opp å ner, så kan en få stolstä´(stolstä´), om en inte spottar tre gånger. (Stolstä´ kan man också borra bort, åch formeln är :) - - - Ja´ bǫ́rᵊ, ja´ bǫ́rᵊ (borrar), Va bǫ́rᵊ du fǫ́ slaj? (Ska den sjuke fråga) - Ja´ bǫ́rᵊ bott de ɔnn i ditt ɛ̂jj (öga).

1225 Alfild Andersson 24.
(Gottfr. Andersson
Orkt. f. o. 1904)

24

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Om en syr på sej, så syr en bort minnet.

- - - - -

d.v.s. om en syr på ett plagg, som en har påklätt på sej.

Öl
N. Möckleby Ud
Gårdby Sn
1928

1225 Utpt Lage Nilsson
Ber Alfild Andersson

25

25.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Midsommarnatten ska en kunna gå te ett vägskäl, å ropa ett namn. - den som man tycker om - då ska han komma.

En kan också gå å sammla 7 sorters örter, å så ska en lägga dom under huvudkudden, så ska en drömma om den en ska ha.

1225 Alfild Andersson 26.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Alfild

När en skulle börja å sopa ut ugnen, var de inte lönt annat än å hålla sej inne, för annars skulle värmen i ugnen gå ut genom dörren.

Aldri skulle ugnen stå tom utan när vi bakt, kastade hon in ett ve trä.
(Meddl:s farmor, Stina Olsson)

Valle Andersson, Gottfr. Andersson sen. f. 1905.

Ja skulle en gång laga ugnen. Då låg ja därinne å visslade å hon sto därutanför å svor på mej, de skulle inte va bra å få in luft i ugnen i sej.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV 27

De va e tjarng, sóm boodd dä bóótt nórr på Ölann. Ho haadd allri anntänn rakkóty fó_sä. En góng haadd de slaakt te jul, å på kväälln koked de kórv. Ho sa då te pira: "Ja gå_ bótt nu liit. Kok ni kórven tess ja kómmó tebaks!" Ho haadd e flaask me kvekkselvó i po/ätten, å så jikk ho ut. Nó ho va ut så klänked ho ópp på taket. De haadd inn höjjó stååv, än att ho kOnn kómm_an me de. Dä satt ho sä ve kóssteen, å nó kórven bejyynt å kook, så släfft ho näó en satts kvekkselvó jenóm kósstenspipa. Då flöjj kórva ut óvó góllvet. Pira sammled ihop dóm å la dóm i ijän, män knafft haadd de fóttii dóm, fón att de skOtted sóm levens u gryta fó annó góngen. Gräbbstakkra bleedd alldeles jattfóskrääkkt å kOOnn knafft stå på sii ben, nó sóm tjarnga kåm tebaks. Då baó skratted ho åt dóm å ho haadd rolitt ått de däó hysset lääng senn a

- - - - -

o: ɑ, ó: o, O: ɒ, /: ʃ.